

Consultarilor Publice pe marginea Raportului privind starea mediului
în bazinul râului Bîc, perimetrul mun. Chişinău.

PROCES – VERBAL

1 martie 2013, mun.Chişinău, sala de şedinţe a Agenţiei „Apele Moldovei”

Total prezenţi - 20 de participanţi.

1. Panico Vasile –IM EXDRUPO
2. Alexei Bosneaga- Primaria s. Condrita
3. Alexandru Bajura- Rigia Autosalubritate
4. Arcadie Rusnac- SA „Apa-Canal Chisinau”
5. Olaru Valentina- primaria Durlesti
6. Gosi Tatiana- IP Acvaproiect
7. Cebotaru Nina- primaria or. Vatra
8. Galina Leahu- IM AGSV
9. Arcadie Leahu-CIE Chisinau
10. Lilian Popescu- AE Chisinau
11. A. Coronovschi- Agentia „Apele Moldovei”
12. L. Mazur- CSMP Chisinau
13. Garaba Vladimir- OT Chisinau MEM
14. Saranut Ion-primaria Bubuieci
15. Uraneţ Leonid-viceprimar Bubuieci
16. Lungu Elena- primaria Gratiesti
17. Lidia Ilascu- primaria Chisinau
18. Ina Coseru-Centrul National de Mediu
19. Mihai Mustea-Centrul National de Mediu
20. Alla Vacarciuc- Centrul National de Mediu

Ordinea de zi:

1. Prezentarea Raportului privind starea mediului în bazinul râului Bîc, perimetrul municipiului Chişinău
2. Opiniile, sugestii, comentarii din partea participanţilor.

În cuvîntul de deschidere dl Mihai Mustea a menţionat că pe parcursul anului 2012 Centrul Naţional de Mediu în posesia Secretariatului tehnic al bazinului r. Bîc a evaluat situaţia socială, ecologică şi economică în toate localităţile situate în bazin şi la moment sunt elaborate rapoarte pe fiecare unitate teritorial administrativă şi la general pe raioane în parte, inclusiv şi pe mun. Chişinău. Pînă la momentul de faţă s-au organizat întâlniri cu autorităţile locale din raioanele situate în bazin, la care s-a discutat

despre situația din unitățile respective. S-a constatat că cea mai alarmantă situație este pe segmentul mun. Chișinău. În adresa instituțiilor, autorităților publice locale anterior s-a expediat raportul privind situația socio, ecologo-economică în mun. Chișinău. Ședința de consultări publice presupune colectarea și dezbateră opiniilor și sugestiilor participanților pe marginea raportului prezentat.

Dl. Mihai Mustea, Manager Programe politice de mediu, Centrul Național de Mediu, a prezentat prima variantă a raportului privind starea mediului în bazinul râului Bîc, perimetrul municipiului Chișinău. Raportul cuprinde o descriere detaliată a situației socio-economice și de mediu a bazinului râului. Se menționează sursele principale de poluare și se propun soluții de îmbunătățire a situației (integral comunicarea se anexează).

După prezentare, Mihai Mustea a anunțat că la solicitarea membrilor Consiliului de Bazin Bîc și ținându-se cont de situația dezastruoasă constatată în tot bazinul râului Bîc, s-a întocmit un apel Președintelui Parlamentului Republicii Moldova, dlui Marian Lupu cu anexarea raportului integral și rezultatele consultărilor publice de astăzi expuse prin procesul verbal pentru a declara această regiune- zonă de catastrofă ecologică.

Dl. Vladimir Garaba, Președinte OT MEM în continuare vorbește despre aspectul practic al problemelor identificate în bazinul râului Bîc specificând că râul nu primește apă din lacul Ghidighici practic deloc și că de fapt râul Bîc pornește din or. Chișinău. Dumnealui este de părere că râul Bîc este format din 2 segmente: Temeleuți-Vatra (pîrîiaș lipsit de apă) și Chișinău-Gura Bîcului (canal cu apă extrem de poluată). Dumnealui vorbește despre biodiversitatea râului Bîc, menționînd faptul că în perioada anilor 1998-2002 în râul Bîc se găseau 5 specii de pești, în 2002-3 specii, iar începînd cu 2003 toate speciile de pești din acest râu au dispărut și acesta este mort de la Chișinău pînă la Gura Bîcului. Acesta duce o cantitate mare de nutrienți în f. Nistru. În viziunea dumnealui, principala vină o poartă agenții economici. Deșeurile menajere a fost o problemă din toate timpurile pentru acest râu. Poluarea cu deșeuri constituie doar 3,5% din sursele de poluare. Cea mai importantă sursă sunt deversările (97%) de la unitățile economice. În viziunea dlui Garaba, Bîcul nu va avea apă naturală, dacă va apăta apă va fi în continuare oprită în lacul Ghidighici.

Totodată, dumnealui consideră că lipsa unui laborator pentru monitorizarea calității apei se face mult simțit în republică. Dumnealui afirmă că stația de monitorizare de la Vatra nu este una funcțională și că RM a rămas în urmă cu 40 de ani față de țările europene la determinarea gradului de poluare la cei mai toxici ingredientii.

Garaba Vladimir spune că cel mai poluat afluent al râului Bîc este râulețul Durlești, dar totodată are cel mai mare debit de apă. Dumnealui mai vorbește despre lipsa unei balanțe de apă pe râul Bîc. Nu există date, rapoarte care să reflecte balanța apei. În ceea ce privește curățarea râului Bîc de nămol, dl Garaba nu este de acord cu această practică și afirmă că râul trebuie să aibă cursul și vegetația care este lasată de la natura.

Dl. Arcadie Rusnac spune că acele persoane care își fac griji în privința ecologiei să fie mai realiști. Dumnealui spune că debitul apei a scăzut din cauza că agenții economici captează apa din lunca râului Bîc. Toate întreprinderile au sistem de drenaj, de unde se captează apele pluviale, după care le vînd consumatorului în calitate de apă potabilă. În opinia dumnealui există o conlucrare proastă între Apele

Moldovei și Apa-Canal. Dumnealui mai vorbește despre agenții economici care în procesele tehnologice utilizează substanțe toxice care patrund în apele evacuate și aduce exemplul unei întreprinderi elvețiene, care aduce lina în RM, o spală, după care o transportă înapoi în Elveția. Dumnealui spune că pentru spalarea lînei se utilizează compuși chimici foarte toxici, care nimeresc în apele râului Bîc. Dumnealui mai vorbește și despre detergenții care se utilizează în RM, și care sunt demult interziși în țările UE. În opinia lui, legislația RM este una proastă, de aceea este încălcată. Dumnealui afirmă că, în măsura în care va fi elaborată o nouă lege specifică problemei în cauză, așa și va fi respectată. Vorbind despre funcționalitatea stației de epurare a mun. Chișinău, constată că aceasta funcționează suficient, dar este învechită, iar o nouă stație de epurare pentru Chișinău ar costa 500 mln MDL.

Dl. Vladimir Garaba afirmă că legea nu va funcționa atît timp cît între agenții economici nu se va face ordine.

Dl. Arcadie Leahu adresează o întrebare dlui Arcadie Rusnac: „Aveți capacitatea de a respecta normativele ecologice în procesul de tratare a apelor?”

Dl. Arcadie Rusnac: Nu, și pune întrebarea -Cine permite să se aducă în țară aceste substanțe chimice toxice. Dumnealui este revoltat de faptul că Agenția Ecologică face acte de control și amendează întreprinderea „Apă- Canal”, pe cînd agenții economici sunt lăsați în pace.

Dl. Uraneț Leonid, Viceprimarul com.Bubuieci vorbește despre impactul negativ a râului pe care îl aduce întreprinderea “Gospodarul”, situată în mun.Chișinău.

Dna. Galina Leahu, director adjunct al Asociației de gospodărire a spațiilor verzi afirmă că vina și responsabilitatea față de starea creată a râului o purtam cu toții și că toți poluăm. Dumneai afirmă că copacii bolnavi și avariați trebuie de înlăturat, precum și stuful trebuie curățat. În opinia dumneai, după această ședință fiecare trebuie să meargă și să întreprindă ceva ca să se amelioreze situația râului. Dumneai afirmă că, dacă nu am avea apa am muri cu toții, și poate ar fi cazul de adresat cu o propunere către primăria mun. Chisinau de a emite o dispoziție către toți agenții economici care activează în regiunea râului Bîc să întreprindă activități de salubritate.

Dna. Ilascu Lidia, șef direcție socio-ecologică, Primăria mun. Chisinau afirmă că o asemenea dispoziție este emisă demult, doar că unii agenți economici nu țin cont de aceasta.

Dl. Vladimir Garaba spune că inspecțiile ecologice nu reușesc să facă ordine, poliția nu dorește să intervină, iar medicii centrelor de sănătate sunt pasivi. Dumnealui spune că nu există o bază de date care ar arăta care dintre agenții economici din zonă sunt conectați la sistemul de canalizare, da care nu.

Dl. Lilian Popescu, Inspector-Sef Agenția Ecologică Chisinau afirmă că ideal ar fi ca agentul economic să vină direct la inspecția ecologică să ceară autorizația de funcționare.

Dl. Mustea îl întreabă pe dl Saranuț, primarul de Bubuieci care este modalitatea de eliberare a autorizațiilor de funcționare pentru agenții economici.

Primarul a răspuns că eliberează aceste autorizații în baza certificatelor eliberate de Centrele de Sănătate Publică.

Dna Mazur, medic, Centrul Municipal de Sănătate Publică, afirma că uneori se întâmplă ca primăriile să elibereze autorizațiile de funcționare în lipsa autorizațiilor sanitare.

Dl Uraneț Leonid, viceprimarul com. Bubuieci, responsabil de eliberarea autorizațiilor de funcționare spune ca aceste certificate se elibereaza pe 5-7 ani, si se elibereze in baza contractului cu firma care transportă și evacuează deseuri. Autoritatea sanitară are dreptul sa elibereze aceste autorizari.

Canalurile de drenaj măreau fluxul de apa acum înămolite, cine are grija de ele? Se dau bani pentru curatarea acestor canale?

Dl. Mihai Mustea: „Canalele de drenaj au fost construite pentru folosirea terenurilor din preajma lor în scopuri agricole. Pe parcurs sa constatat că nici productivitatea acestor terenuri nu ne satisface cerințele și nici în alte scopuri nu pot fi folosite. Consider că la moment această situație conduce la degradarea terenurilor.”

În concluzie *Dl. Mihai Mustea* afirma ca este bine ca aceste subiecte au fost discutate și că anume acesta a fost scopul consultarilor publice. După aceste consultări se vor elabora unele propuneri care se vor înainta IES ca să facă ordine in eliberarea actelor permissive de functionare a agenților economici. Sa solicitat intervenția dnei Ilașcu de a transmite conducerii primariei mun. Chisinau și să se emită o dispozitie prin carte agentii economici sa participe la salubritatea teritoriilor aferente râului Bîc și afluenții lui cu alte cuvinte să facă curățenie în perimetrul unității respective.

Dna Ilașcu Lidia afirma ca primarul este informat despre toate ședințele la care dumneaei participă și dumnealui cunoaste toate subiectele care se discută.

La final *dl. Mihai Mustea* mulțumește tuturor celor prezenți la ședință pentru participare și activismul manifestat și a îndemnat instituțiile abilitate cu competențe și responsabilități să-și onoreze obligațiunile astfel contribuind la soluționarea problemelor puse în discuția la consultările publice.

Secretarul ședinței: Alla Vacarciuc, CNM